ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

Β’ ΤΑΞΗ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Καζάκου Γεωργία, ΠΕ09 Οικονομολόγος

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4ο – ΒΑΣΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ

4.4 ΣΟΣΙΑΛΙΣΜΟΣ

Καζάκου Γεωργία, ΠΕ09 Οικονομολόγος

4.4 ΣΟΣΙΑΛΙΣΜΟΣ 1/12

Σοσιαλισμός

Η μεταβατική μορφή της ανθρώπινης κοινωνίας, η οποία δημιουργείται μετά την ανατροπή της καπιταλιστικής εξουσίας, με στόχο την υπέρβαση του καπιταλισμού στην κατεύθυνση του κομμουνισμού.

4.4 ΣΟΣΙΑΛΙΣΜΟΣ 2/12

Βασικό χαρακτηριστικό του σοσιαλισμού είναι η έναρξη μιας μακράς και δύσκολης διαδικασίας υπέρβασης του καπιταλιστικού τρόπου παραγωγής.

Η διαδικασία αυτή ξεκινά από την στιγμή της ανατροπής της αστικής εξουσίας/ κυριαρχίας και την κατάληψη της εξουσίας από την εργατική τάξη και το λαό.

4.4 ΣΟΣΙΑΛΙΣΜΟΣ 3/12

Γιατί;

Η σοσιαλιστική σκέψη αναπτύχθηκε αρχικά σε χώρες που είχαν γνωρίσει τη Βιομηχανική Επανάσταση και τα κοινωνικά προβλήματα που προκάλεσε (χαμηλά ημερομίσθια, παιδική εργασία, άθλιες συνθήκες στέγασης, ανυπαρξία στοιχειώδους ασφάλειας και υγιεινής στην εργασία).

Οι άθλιες συνθήκες ζωής της εργατικής τάξης οδήγησαν τους σοσιαλιστές να αναζητήσουν μια καλύτερη κοινωνική οργάνωση που θα είναι απαλλαγμένη από τα αυτά τα προβλήματα.

Ιστορικά

4.4 ΣΟΣΙΑΛΙΣΜΟΣ 4/12

Ο σοσιαλισμός, ως πολιτική θεωρία, εμφανίστηκε με τους ουτοπικούς σοσιαλιστές, οι οποίοι αναζητούσαν τρόπους για τη δημιουργία μιας κοινωνίας αδελφοσύνης και ισότητας.

Οι ουτοπικοί σοσιαλιστές προσπάθησαν να αλλάξουν την κοινωνία μέσα από το σχέδιο και τη συναίνεση των κοινωνικών τάξεων. Όχι μέσα από τη σύγκρουσή τους.

4.4 ΣΟΣΙΑΛΙΣΜΟΣ 5/12

Ιστορικά

Αγγλία

- Ρόμπερτ Όουεν (1771-1858), βιομήχανος
- Προσπάθησε να φτιάξει βιομηχανικά συγκροτήματα στα οποία θα υπήρχε ισότητα.

Γαλλία

- Σαρλ Φουριέ (1772-1837), φιλόσοφος
- Υποστήριξε τη δημιουργία συνεταιριστικών κοινοτήτων (φαλανστήρια, αναλογική διανομή προϊόντων μεταξύ επιχειρηματιών και εργαζομένων).

4.4 ΣΟΣΙΑΛΙΣΜΟΣ 6/12

Ιστορικά

Γαλλία

- Σαιν Σιμόν (1760-1825), γόνος αριστοκρατικής οικογένειας
- Κατέκρινε τα κληρονομικά προνόμια των ευγενών.
- Η ικανότητα του καθενός πρέπει να είναι κριτήριο κοινωνικής ανόδου.
- Για να γίνει αυτό, θα έπρεπε ο κοινωνικές τάξεις να συνεργαστούν πάνω σε ένα κοινά συμφωνηθέν σχέδιο.

Γαλλία

- Λουί Μπλάν(1811-1882), πολιτικός και ιστορικός
- Πρότεινε την οργάνωση της παραγωγής σε κρατικά εργοστάσια, στα οποία οι εργάτες θα διευθύνουν την παραγωγή και θα εισπράττουν τα κέρδη της εργασίας τους.

4.4 ΣΟΣΙΑΛΙΣΜΟΣ 7/12

Μαρξ και Ένγκελς

Προχώρησαν πολύ περισσότερο το στοχασμό των ουτοπικών δημιουργώντας τον επιστημονικό σοσιαλισμό.

Στήριξαν τις θέσεις τους στην οικονομική και κοινωνική ανάλυση της καπιταλιστικής κοινωνίας και όχι σε κάποια αφηρημένη ανθρωπιστική επίκληση για ισότητα.

Επιστημονικός σοσιαλισμός

4.4 ΣΟΣΙΑΛΙΣΜΟΣ 8/12

Οι Μαρξ και Ένγκελς βλέπουν τη λύση των κοινωνικών προβλημάτων που προκαλεί ο καπιταλισμός

όχι στη συναίνεση και τη συνεργασία των κοινωνικών τάξεων, αλλά στη σύγκρουσή τους.

Η εργατική τάξη πρέπει να πάρει την εξουσία από την αστική τάξη, να καταργήσει την ατομική ιδιοκτησία στα μέσα παραγωγής και να δημιουργήσει μια σοσιαλιστική κοινωνία.

Καζάκου Γεωργία, ΠΕ09 Οικονομολόγος

4.4 ΣΟΣΙΑΛΙΣΜΟΣ 9/12

Χαρακτηριστικά σοσιαλιστικής κοινωνίας Μαρξ και Ένγκελς.

Το κράτος θα βρίσκεται υπό τον έλεγχο των εργατών (δικτατορία του προλεταριάτου).

Τα μέσα παραγωγής θα ανήκουν στο κράτος.

Ο καθένας θα αμείβεται ανάλογα με την εργασία του.

Η υπεραξία των εργατών θα επενδύεται ξανά στην παραγωγή ή θα χρησιμοποιείται για τη βελτίωση των όρων ζωής των μελών της κοινωνίας.

4.4 ΣΟΣΙΑΛΙΣΜΟΣ 10/12

Σταδιακά το κράτος θα ατροφήσει και οι κοινωνικές τάξεις θα εξαφανιστούν.

Απώτερος σκοπός του σοσιαλισμού είναι η δημιουργία μιας αταξικής κομμουνιστικής κοινωνίας.

4.4 ΣΟΣΙΑΛΙΣΜΟΣ 11/12

Χαρακτηριστικά αταξικής κομμουνιστικής κοινωνίας

- Δε θα υπάρχει κράτος.
- Δε θα υπάρχουν κοινωνικές τάξεις.
- Ο καθένας θα αμείβεται ανάλογα με τις ανάγκες του.
- Η οργάνωση της παραγωγής και η ρύθμιση των κοινωνικών ζητημάτων θα γίνονται από ενώσεις των μελών της κοινωνίας.

4.4 ΣΟΣΙΑΛΙΣΜΟΣ 12/12

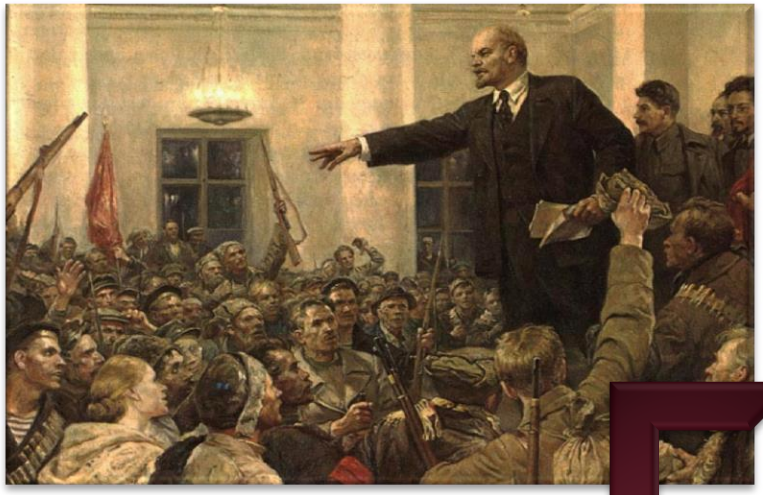

Οι ιδέες των Μαρξ και Ένγκελς βρίσκονται στη βάση της Ρωσικής Επανάστασης του 1917.